

Overgang til nye tjenstepensjoner

Slik kan dagens pensjoner bli endret

Artikkelen er forfattet av:

Samfunnsøkonom
Per Ivar Sandvik
Leder for Salgstøtte, Storebrand

Nå skal det endelig avklares hvordan dagens ytelsespensjoner skal tilpasses ny folketrygd. Banklovkomisjonens forslag **om overgangsregler legger opp til stor fleksibilitet** for bedrifter som i dag har ytelsespensjon.

Banklovkomisjonens forslag til overgangsregler til de nye tjenstepensjonsproduktene ble lagt frem tidlig i januar. I den nye utredningen foreslår Banklovkomisjonen hvordan overgangen skal skje fra dagens ytelsesbaserte tjenstepensjonsprodukter til de nye innskuddsbaserte tjenstepensjonsproduktene som ble foreslått i juni i fjor (NOU 2012:13).

Viktige punkter i forslaget er:

- Bedrifter som allerede har innskuddspensjon, kan få muligheten til å spare vesentlig mer for sine ansatte enn i dag. Dette skal sikre at innskuddspensjon kan gi like gode pensjonsutbetalinger som de ytelsesbaserte ordningene.
- Forslag til overgangsregler er nå sendt ut på offentlig høring. Lovforslaget skal etter planen legges frem til behandling i Stortinget i løpet av høsten 2013. Dette innebærer at ny lov om tjenstepensjon tidligst innføres i 2014.

Kan etablere gode innskuddsordninger

Et sentralt spørsmål mange bedrifter med innskuddspensjonsordninger er opptatt av, er om det blir anledning til å sette av høyere innskudd enn hva dagens lovverk tillater: maksimalt 5 prosent for lønn mellom 1 og 6 G (G = folketrygdens grunnbeløp) og maksimalt 8 prosent for lønn mellom 6 og 12 G. Utfordringen med disse satsene er at de ikke er høye nok til å gi en like god pensjon for alle aldersgrupper som en god ytelsesordning gir.

– Banklovkomisjonen foreslår at også bedrifter som allerede har opprettet en innskuddsordning, skal kunne spare like mye for de ansatte som det blir anledning til i de nye tjenstepensjonsproduktene. Uansett hvilken pensjonsordning bedriften har i dag, kan man med det nye forslaget etablere pensjonsordninger som blir like gode for de ansatte som dagens ytelsesbaserte ordninger, sier Jan Otto Risebrobakken, direktør for næringspolitikk i Storebrand.

Overgangsperiode på tre år

Forslaget legger til rette for en fleksibel overgang fra dagens ytelsesbaserte produkter til de nye tjenstepensjonsproduktene. Finansdepartementet tar sikte på at forslaget skal behandles av Stortinget til høsten. Tidsplanen er knapp, og det kan være at den nye loven ikke blir innført før i 2015. Bedriftene vil få en overgangsperiode på tre år til å tilpasse ytelsespensjonene til den nye folketrygden.

Ny opptjening av pensjon vil i fremtiden foregå enten i de nye tjenstepensjonsproduktene eller i dagens innskuddspensjonsordninger. Det foreslås at allerede opptjent ytelsespensjon kan videreføres innenfor de nye tjenstepensjonsordningene. Premierserve og tilleggsavsetninger knyttet til allerede opptjente pensjonsrettigheter videreføres i så fall som separate pensjonsbeholdninger. Kostnadene for disse pensjonsbeholdningene dekkes av arbeidsgiver, og holdes adskilt fra ny opptjening av pensjon.

Født innen 1962 – kan beholde ytelsespensjon

I tillegg åpner forslaget for at bedriften kan videreføre ytelsespensjonen for ansatte som er født i 1962 eller tidligere. Innbetalingene til disse ytelsesordningene vil i så fall bli basert på nye dødelighetstariffer. Siden flere enn før lever lenge, vil dette medføre høyere innbetalinger enn i dag. Velger bedriften å avvike ytelsesordningen for alle aldersgrupper, åpnes det også for at man kan innbetale ekstra innskudd for denne aldersgruppen i den nye tjenstepensjonsordningen, for å unngå at disse aldersgruppene ikke kommer uheldig ut. Ifølge forslaget kan imidlertid det man sparer for denne gruppen ikke overstige den årlige sparingen man ellers ville hatt i ytelsesordningen.

Fripoliser blir pensjonsbevis

Fripoliser foreslås omgjort til pensjonsbevis når de nye reglene innføres. Mens fripolisekundene i dag mottar en årlig rentegaranti på pensjonsbeholdningen, foreslår Banklovkomisjonen at det er pensjonsytelsen på utbetalingstidspunktet som skal garanteres. Pensjonsbeholdningene skal være tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene på utbetalingstidspunktet.

Høringsrunde og politisk behandling kan gi endringer

Flere av representantene i den bredt sammensatte kommisjonen har kommet med særmerknader i utredningen. Debatten om regelverksforslaget er allerede godt i gang. Utredningen er nå på høring i tre måneder. Finansdepartementet legger opp til å

fremme et lovforslag for Stortinget slik at man kan starte den politiske behandlingen høsten 2013.

– Det er ikke usannsynlig at Finansdepartementets forslag overfor Stortinget vil inneholde endringer i forhold til kommisjonens forslag. Siden det er stortingsvalg i 2013, blir det også et nytt storting som skal vedta lovreglene. Tidsplanen kan derfor bli forskjøvet. Bedrifter som ikke har bestemt seg for hvordan deres ytelsespensjon skal tilpasses, har derfor god grunn til å avvente den endelige beslutningen om tilpasning av pensjonsordningen, avslutter Risebrobakken.

Fakta om de nye tjenestepensjonene

- Banklovkommisjonen presenterte i juni 2012 to nye «hybridmodeller» som skal gjelde for tjenestepensjoner i privat sektor: Standardmodellen og Grunnmodellen. Disse kommer i tillegg til dagens innskuddspensjon.
- Grunnmodellen ligger nærmest dagens innskuddspensjon, mens Standardmodellen skal være et godt alternativ til dagens ytelsespensjon.
- Siden bedriften vil bære en større del av kostnadene utover selve sparingen i Standardmodellen, er maksimale sparesatser satt noe lavere enn for Grunnmodellen.
- Begge modellene er tilpasset folketrygden med alleårsopptjening, levealdersjustering og fleksibelt pensjonsuttak

Kjennetegn på fremtidens tjenestepensjonsprodukter

Standardmodellen	Grunnmodellen	Innskuddspensjon
• Bedriften kan spare inntil 7 prosent av lønn opp til 7,1 G (folketrygdens grunnbeløp) og 25,1 prosent for lønn mellom 7,1 og 12 G. Dersom den ansatte dør, går de oppsparte midlene til å øke pensjonen til de gjenlevende medlemmene i pensjonsordningene (dødelighetsarv). • Pensjonsbeholdningen reguleres med lønnsutviklingen og tilføres dødelighetsarv. • Pensjonsforpliktelsene må balanseføres. • Pensjonen kan utbetales livsvarig eller opphørende.	• Bedriften kan spare inntil 8 prosent av lønn opp til 7,1 G (folketrygdens grunnbeløp) og 26,1 prosent for lønn mellom 7,1 og 12 G. • Dersom den ansatte dør, går de oppsparte midlene til å øke pensjonen til de gjenlevende medlemmene i pensjonsordningene (dødelighetsarv). • Pensjonsbeholdningen reguleres i takt med finansavkastningen og tilføres dødelighetsarv. • Det blir ikke krav om balanseføring av pensjonsforpliktelsene for nye pensjonsinnskudd. • Pensjonen kan utbetales livsvarig eller opphørende.	• Det er foreslått at dagens innskuddspensjonsordning skal få samme sparesatser som Grunnmodellen. • Pensjonsbeholdningen bestemmes av avkastningen i pensjonsfondet. • Det er ikke krav om balanseføring av pensjonsinnskuddene. • Dersom den ansatte dør, går de oppsparte midlene tilbake til livsarvingene. • Pensjonen kan utbetales livsvarig eller opphørende, men svært få av dagens innskuddspensjonsordninger er livsvarige.

Tidslinje

1. januar 2011: Pensjonsreformen trer i kraft

- Ny alderspensjon fra folketrygden innføres.
- Fleksibelt uttak av pensjon gir nye muligheter for den enkelte.

28. juni 2012: Forslag til nye tjenestepensjoner

- Banklovkommisjonens leder Erling Selvig legger frem forslag til nye private tjenestepensjoner (fase II).
- De nye hybridmodellene – standardmodell og grunnmodell – presenteres.

7. januar 2013: Overgangsregler presenteres

- Forslag til overgangsregler for dagens ytelsespensjoner presenteres av Banklovkommisjonen (fase III).
- Høyere innskuddssatser for innskuddspensjon foreslås.

2013: Høring og politisk behandling

- Forslaget går på høring våren 2013.
- Stortinget skal etter planen starte behandlingen av forslaget i løpet av høsten 2013.

Tidligst 2014: Nye tjenestepensjoner innføres

- Nye tjenestepensjoner for privat sektor planlegges innført, men det er sannsynlig at innføringen ikke skjer før i 2015.
- Bedriftene får tre år på seg til å endre dagens ytelsespensjoner fra det nye regelverket er innført.

2017: Avvikling av ytelsespensjoner i løpet av tre år

- Dagens ytelsesordninger skal være avviklet innen 2017, gitt at regelverket innføres i 2014.
- Ytelsesordningene kan beholdes for ansatte som er født i 1962 eller tidligere.